

tísnnivé chudobě § 46 f) tr. zák., pokud se týče k nouzi § 264 f) tr. zák., nepoukazuje však ku přímému nebezpečí pro život obžalovaného nebo člena jeho rodiny. Veliká duševní sklíčenost, v níž — jak nalézací soud dovozuje — obžalovaný si nevěděl jiného východiska ku zlepšení postavení své rodiny, nerovná se duševnímu stavu, v němž pachatel pro nátlak tísnivé bídy není s to, dáti své vůli jiný směr než na čin trestný, o který jde. Právem vytýká stížnost dále dle čís. 5 § 281 tr. ř., že nalézací soud nezjistil oněch skutečností, kterých je zapotřebí k vyloučení zlého úmyslu z důvodů neodolatelného donucení. Nalézací soud obmezuje se na větu, že obžalovaný nebyl by pokračoval v prodávání cigaret přes výstrahu svědka S-a, kdyby si byl mohl pomoci jiným způsobem, neuvažuje však o tom, zda obžalovaný vyčerpál již jiné prostředky a cesty, zda nemohl zejména obchodovati jiným zbožím, jakož i, zda a z kterých důvodů samojediné bezprávné obchodování s předměty potřeby, státem obhospodařovanými, bylo způsobilým, opatřiti obžalovanému zlepšení životních jeho poměrů. Žijet obžalovaný ve městě dosti velikém a lidnatém, že bylo mu možno doufati, že rozšíření obchodu na jiné drobné zboží (cukrovinky, pečivo a pod.) zvýší dosavadní, obcí na denních 20 Kč odhadnutý výtěžek obchodní činnosti; nelze předem vyloučiti a i obžalovaný mohl počítati s tím, že ten neb onen obchodník umožní mu ze soustrasti takové rozšíření obchodu již provozovaného, a zbyla konečně obžalovanému, byla-li nouze tísnivá a naléhavá, možnost, žádati na obci svého bydliště, by dle §§ 22 až 31 zákona ze dne 3. prosince 1863 čís. 105 ř. zák. zařídila, čeho zapotřebí k nutné podpoře rodiny obžalovaného vzhledem k neschopnosti jeho ku práci a k neduhům členů rodiny. Veškeré tyto okolnosti, na něž poukazy zjevily se při hlavním přelíčení, nejsou zajisté bez významu pro posouzení otázky, byly-li trestné činy, o které jde, jediným prostředkem ku vymykání se obžalovaného z tísně bídy a nouze, bylo-li tu tedy nezbytné, spáchatí tyto činy trestné ku záchraně života vlastního a životů manželky a dětí. Nepřihlížením k nim stal se výrok nalézacího soudu neúplným co do skutečností rozhodujících.

Čís. 848.

Příslušnost občanských trestních soudů, jde-li o osobu vojenskou, jež byla neprávem přijata do vojska na základě křivého předstírání.

(Rozh. ze dne 16. května 1922, N I 42/22.)

Nejvyšší vojenský soud sdělil Nejvyššímu jako zrušovacímu soudu, jak hodlá rozhodnouti spor o příslušnost mezi vojenským prokurátorem v Praze a státním zastupitelstvím v Kutné Hoře, a žádal dle § 39 v. tr. ř. (čl. VIII. zák. ze dne 19. prosince 1918, čís. 28 sb. z. a n.) o sdělení názoru Nejvyššího soudu. Ve věci uvedl: Podle spisů je zjištěno, že údaje obžalovaného, na základě nichž byl dne 11. září 1919 zařazen k čs. p. pl. č. 21, nebyly správné, a že obžalovaný se narodil dne 3. října 1901 a nikoliv roku 1898, takže vůbec k vojsku nebyl ani odveden ani tříděn, nýbrž že prostě vstoupil dobrovolně do čs. armády, udav ne-správné datum narození, čímž patrně se stalo, že v domnění, že odvod

nebo třídění již dříve se stalo, do vojska byl zařazen. V roce 1921 při pravidelných odvodech byl uznán »zatím neschopen«, odvod odročen. V době, kdy obžalovaný do čs. armády vstoupil (dne 11. září 1919), jakož i kdy trestné činy spáchal (listopad a prosince 1919), platil podle zásady prvního zákona čs. republiky, který uznal platnost dosavadních zákonů, ještě branný zákon ze dne 5. července 1912, čís. 128 ř. zák., ježto nový branný zákon čs. republiky byl vyhlášen teprve dne 9. dubna 1920. Podle § 19 branného zákona z roku 1912 byl sice dobrovolný vstup do vojska přípustným, ale bylo nutno, aby vstupující vyhověl podmínkám § 14, po případě 15 branného zákona, tedy mimo jiné, aby dovršil 17. rok, aby zjištěna byla potřebná duševní a tělesná způsobilost (§ 14) a konečně, aby jako nezletilec měl ke vstupu do armády souhlas otce nebo poručníka (§ 15). Těmto podmínkám obžalovaný nevyhověl, jeho vstup do čs. armády neodpovídal tudíž platným zákonným předpisům a nebylo proto lze považovati ho za aktivního vojína čs. armády. Ježto obžalovaný nebyl a není vojínem, a též není žádného jiného z důvodů uvedených v §§ 11 až 13 v. tr. ř. o vojenské soudní pravomoci, podle něhož by obžalovaný byl v době trestného činu vojenské pravomoci podléhal, jest dána příslušnost civilních trestních soudů, a nutno jim trestní věc postoupiti.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zodpověděl v neveřejném zasedání dotaz takto:

K dotazu ze dne 24. dubna 1922 se sděluje, že Nejvyšší soud sdílí názor nejvyššího vojenského soudu a souhlasí s tím, aby v záporném sporu o příslušnost mezi státním zastupitelstvím v Kutné Hoře a vojenským prokurátorem v Praze v trestní věci proti Františku Š-ovi pro zločiny podvodu, zpronevěry a zhářství uznána byla příslušnost občanských trestních úřadů, neboť, jak z vyličeného stavu věci na jevo jde, přichází skutečně v úvahu jedině dobrovolný vstup nezletilého Š-a do čsl. armády, kterýž však, ježto potřebné k tomu přivolení jeho otce vykázáno nebylo, jakožto podmínce § 19 odstavec třetí tehdy platného zákona z 5. července 1912, čís. 128 ř. zák. se přičítá, právní platnosti a účinnosti nabýti nemohl. Na tom nic změnití s to není ani nahodilá okolnost, že Š. následkem svých nesprávných údajů o svém věku byl dne 11. září 1919 v mylném předpokladu, že již dříve za války byl odveden a tříděn, do čsl. vojska zařazen, ježto i toto zařazení bylo předstíráním Š-ovým vyvoláno a způsobené tím nedopatření vojenského tělesa samo o sobě soudní příslušnosti vojenských úřadů, nemajíc podkladu ani v branném zákoně ani v ustanovení §§ 11—13 voj. tr. ř., nezakládá.

Čís. 849.

V tom, že někdo podněcoval zástup, by účastnil se proti vůli majitele výprodeje zboží hluboko pod cenou, a sám výprodej řídil, nelze ještě spatřovati skutkovou podstatu podněcování ku krádeži, pokud se týče spoluvinu na ní.

(Rozh. ze dne 18. května 1922, Kr I 293/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 25. listopadu 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným